

Nordisk kulturuge

Mød nordiske forfattere og kunstnere
og smag det nordiske køkken

26. september - 2. oktober 2026

FORENINGEN
NORDEN

Velkommen

De nordiske lande er hver for sig små, men samlet set er Norden et stort geografisk område, som strækker sig fra Grønland, Island og Færøerne i nordvest over Norge og Sverige til Finland i øst og Danmark i syd. Et kæmpe område, som samlet har en befolkning på ca. 28 millioner indbyggere – altså større end Australien og New Zealand til sammen. Og de nordiske landes bruttonationalprodukter lagt sammen er højere end Ruslands.

Med nu både Finland og Sveriges optagelse i NATO nærmer de nordiske lande sig endnu mere hinanden – søger tættere sammen – og det er der god grund til i en verden, som bliver mere og mere usikker.

En af de stærkeste fortalere for at opgradere det nordiske samarbejde er Bertel Haarder. I taler og kronikker har han gennem mange år opfordret til at opprioritere det nordiske samarbejde.

Bertel Haarder siger, at tiden er inde til en nordisk renæssance og opfordrer til at droppe småstatsmentaliteten og genrejse Norden som en europæisk magtfaktor. I en urolig verden udgør de nordiske lande noget så sjældent som velfungerende og handlekraftige demokratier, har han udtalt.

Foredrag

Kursusvært Aage Augustinus fortæller om Jørgen Bukdahls særlige opfattelse af det nordiske. Tidligere minister Annette Vilhelmsen sætter fokus på klimaforandringernes betydning i Norden. Forfatter Nauja Lyngé fortæller sammen med kunsthistoriker Christine Løventoft-Naur om sin grønlandske farfar, kunstneren Hans Lyngé. Næstformand i foreningen NORDEN Jonas Roelsgaard perspektiverer den aktuelle udvikling i Grønland. Forfatter Ole Juul fortæller om Martin A. Hansens og Sven Havsteen-Mikkelsens *Rejse på Island*. Forsker Gert Tinggaard beretter om tillid som den særlige nordiske X-faktor.

Musik og film

Glæd dig til en koncert med den grønlandske musiker Mads Lumholt, og en aften, hvor vi i Rødding Bio ser den storslåede norske naturfilm *Songs of Earth*.

Heldagsudflugt

En hel dag flytter vi højskolen til Sydslesvig, hvor vi skal se færøsk kunst på Mikkjelberg, opleve verdenskulturarv ved Danevirke og besøge Flensborg.

Vi byder dig velkommen til en uge, hvor vi gør dig klogere på Norden. Vi gør det ved at dykke ned i nordiske samfundsforhold, nordisk politik, litteratur, kunst, film, sang, dans og den nordiske madkultur.

Kurset er arrangeret i samarbejde med Foreningen NORDEN.

Velkommen til Rødding Højskole

– leverandør af fællesskab og oplysning siden 1844.

Anja og Mads Rykind-Eriksen, forstandere

Tilmelding

Pris: 6.300 kr. på dobbeltværelse uden bad (tillæg 1.200 kr. for enkeltværelse). 6.900 kr. på dobbeltværelse med bad. Tilmelding via vores hjemmeside www.rhskole.dk under UGEKURSER.

Medvirkende

- **Mette Geil**, cand.theol., præst i Rødding Frimenighed.
- **Eva Bach**, tidl. højskoleforstander.
- **Mads Rykind-Eriksen**, forstander for Rødding Højskole, cand.mag. i historie og filosofi.
- **Jonas Roelsgaard**, cand.mag., 2. næstformand i Foreningen NORDEN; ansat i Dansk Ungdoms Fællesråd, hvor han arbejder med unge i Rigsfællesskabet.
- **Mads Lumholt**, komponist, sanger og musiker, har medvirket i store danske tv-produktioner som All Stars og The Voice samt Melodi Grand Prix. Modtager af Nordisk Råds Musikpris for det grønlandske værk *Shaman*.
- **Maria Kangas Christensen**, cand.mag. i retorik, formidler og chefkonsulent for Børne- og Kulturchefforeningen.
- **Annette Vilhelmsen**, cand.pæd., 1. næstformand i Foreningen NORDEN, tidligere minister.
- **Marianne Timmermann**, lærer og danseinstruktør.
- **Bendix Rødgaard**, musiker.
- **Nauja Lynge**, forfatter til bl.a. bøgerne *Grønlandseksperimentet* og *Toppen af isbjerget*.
- **Christine Løventoft-Naur**, kunsthistoriker, direktør for Museet for Religiøs Kunst i Lemvig.
- **Ole Juul**, forfatter, tidligere sognepræst.
- **Gert Tinggaard Svendsen**, professor i statskundskab, Aarhus Universitet, forfatter til bl.a. Tænkepausebogen *Tillid*.

Kursusværter

- **Aage Augustinus**, cand.mag. i historie og religion, tidl. højskoleforstander.
- **Anette Jensen**, cand.theol., sidefag i nordisk litteratur og tidligere sognepræst.

Aage Augustinus, cand.mag. i historie og religion, tidl. højskoleforstander.

Anette Jensen, cand.theol., sidefag i nordisk litteratur og tidligere sognepræst.

Kursusprogram

Rødning Højskole

Jonas Roelsgaard

26.
sept.

Lørdag den 26. september

Kl. 15.00-16.30: Ankomst, indkvartering og kaffe.

Kl. 16.30: Velkomst v/ Mads Rykind-Eriksen.

Kl. 17.15: Introduktion til ugen v/ Anette Jensen og Aage Augustinus.

Kl. 19.30-21.00: Nordisk folkedans. Denne første aften skal vi både synge og danse. Dansen vil give smagsprøver på, hvad de forskellige nordiske lande har af traditionelle folkedanse. Marianne Timmermann instruerer, hun har været danseinstruktør i mere end 30 år. Bendix Rødgaard akkompagnerer, han har spillet på harmonika endnu længere. I mange år har de arbejdet sammen om at få folk til at danse.

27.
sept.

Søndag den 27. september

Kl. 9.00-9.30: *Sat her i forvirringstiden.*

Morgensang v/ Mads Rykind-Eriksen.

Kl. 9.40-11.50: Foredrag og debat.

Jørgen Bukdahl – en europæer i Norden
v/ Aage Augustinus.

Et foredrag om højskolemanden, forfatteren, seeren Jørgen Bukdahl – eller "den hvide elefant", som han yndede at kalde sig selv. Jørgen Bukdahl, der døde i 1982, boede i Askov og er med en vis ret blevet kaldt det 20. århundredes højskolefilosof.

Det nordiske stod centralt i hans mangefacetterede virke, og han så det nordiske fællesskab som et eksempel på, hvordan et mellemfolkeligt spørgsmål kan løses, sådan at friheden og freden tjenes. Han understregede gang på gang, at Norden kun betyder noget i det omfang, det nordiske kan bidrage til det europæiske. Det nordiske viser sin gyldighed ved at kunne forvalte de europæiske grundidéer.

Kl. 13.00-13.45: *Fra kultur til arkitektur.*

Højskolevandring v/ Mads Rykind-Eriksen.

Kl. 14.00-16.30: Foredrag og debat. *Norden på vej frem – men hvilken vej i Rigsfællesskabet?* v/ Jonas Roelsgaard.

Mens samarbejdet mellem de nordiske lande i disse år styrkes, slår samarbejdet i Rigsfællesskabet revner. Gnisterne mellem Danmark og Grønland er taget til de seneste år og især efter Trumps indsættelse som USA's præsident. Hvordan står det til med den grønlandsk-danske relation efter spiralsagen, Trumps tilnærmelser og andre sager? Og hvor står Færøerne i det hele? Hvad skal der til for at styrke samarbejdet i Rigsfællesskabet, og hvad betyder den nye sikkerhedspolitiske situation for det nordiske samarbejde? Hvad mener Foreningen NORDEN om Rigsfællesskabets fremtid? Og hvad synes de unge?

Kl. 19.30-21.00: **Filmaften i Rødning Bio.**

Songs of Earth, norsk film fra 2023.

Den norske filminstruktør Margreth Olin er vendt tilbage til sin barndomsegn Oldedalen og har skabt en betagende film, som handler om at sanse naturen og suge til sig af livskraft. Det lyder

enkelt, men kan være svært nok for det moderne menneske. Filmens storslåede landskab skal nydes – fjeldenes bratte fald ned mod fjordene, der skærer sig dybt gennem dramatiske klippeformationer – det er meningen. Den norske natur, som er filmens omdrejningspunkt, og som den former sig omkring naturreservatet Jotunheimen og ud mod vestkysten med kystbyen Bergen, er storslået og som skabt til film, til fordybelse og refleksion. Og til at undres over hvor magisk en verden, vi er en del af. Filmen er hverken filosofisk eller teoretisk, men den rummer en fornem billedpoesi, og det er, som om den vil sige: hvad skal vi med rejser til det fjerne Østen eller sommerhus ved Middelhavet, når vi har så storslået natur i Norge og Norden?

Mandag den 28. september

Kl. 9.00-9.30: Morgensang v/ Eva Bach.

Kl. 9.40-11.50: Foredrag og debat. *Klima i Norden – hvad sker der?* v/ Annette Vilhelmsen. 80 færre snedage om året i løbet af 100 år. Hvad betyder det? Som helt almindelig borger og turist i Norden kan vi registrere, at klimaet har ændret sig. Færre snedage, flere dage med regn, varme, storm og isbræerne, der trækker sig tilbage. Også i Syden ændrer klimaet sig, varmen er blevet ekstrem, ligesom mængden af nedbør. Vi mennesker er på mange måder en slags nomader. Hvor går vi hen, når vi vil finde nye destinationer? Flere vælger Norden, og hvad giver det af muligheder og udfordringer?

Vil vi i Norden tage ved lære af de skrækscenarier, som lige nu gør sig gældende på f.eks. Mallorca, hvor fastboende strejker og turister er uønskede? Kan vi i Norden arbejde sammen om at udvikle en turisme og oplevelsesøkonomi, som både tilgodeser klimaet, naturen, de større byer og folks lyst til at opleve? Vil det være muligt at arbejde med de nordiske værdier i samspil med naturen uden at sælge ud af naturens værdier? Annette Vilhelmsen lægger op til debat.

Kl. 14.00-16.30: Foredrag og samtale.

Hans Lynge – kunst og fortælling v/ Nauja Lynge og Christine Løventoft-Naur.

Den grønlandske kunstner, forfatter og kulturpersonlighed Hans Lynge (1906-1988) blev med rette kaldt en grønlandsk kulturpionér. Han var lærer, kateket, politiker, dramatiker og billedkunstner. Hans virke forbandt kunst, tro og samfund på en måde, der stadig taler stærkt ind i vores tid.

I 2025 blev Hans Lynge optaget i den danske litteraturkanon, og interessen for hans mange-facetterede virke vokser. Hans billeder og fortællinger rummer både den storslåede grønlandske natur, de gamle sagn og myter samt den kristne tro.

Til dette arrangement mødes forfatter Nauja Lynge, der er Hans Lynges barnebarn, og kunsthistoriker Christine Løventoft, der har kurateret udstillingen *Hans Lynge – Lidenskab skal der til!* på Museet for Religiøs Kunst. De to vil hver især give et kort oplæg om kunstneren set fra det personlige og det kunsthistoriske perspektiv, før de går i samtale om hans betydning. Vi inviteres til at deltage i samtalen, hvor temaer som iden-

titet, tro, sprog og kunstens rolle i et moderne Grønland og Danmark vil blive foldet ud.

Kl. 19.30: Musikaften. Mads Lumholt spiller og fortæller.

Mads Lumholt har gennem mange år blandet grønlandsk og vestlig musik, blandt andet i orkestret Northern Voices, med Aavaat-koret og i musik komponeret til Arctic Winter Games – og ikke mindst i sine egne sange. Hans engelsk-sprogede sange handler ofte om Grønland, og på en sjælden måde fletter han grønlandske ord ind i sit tekstunivers.

Tirsdag den 29. september

Kl. 9.00-9.30: Med Finland i fokus. Morgensang om dagens program v/ Aage Augustinus.

Kl. 9.40-11.50: Finlandsk litteratur. Fokus på fire finske og finlandssvenske forfattere – Kjell Westö, Rosa Liksom, Sofi Oksanen og Ulla-Lena Lundberg v/ Anette Jensen.

Finland har en langt mere dramatisk og voldsom historie end de øvrige nordiske lande med fire krige i 1900-tallet. Borgerkrigen i 1918, Vinterkrigen i 1939-40, Fortsættelseskrigen 1941-44 og Laplandskrigen 1944-45. Krige, der har sat sig markante spor i finsk og finlandssvensk litteratur, og som blandt andet peger på, hvilken betydning det har haft at have russerne i baghaven. Vi dykker ned i romaner af tre forfattere, som alle har vakt opmærksomhed uden for landets grænser, og som på hver sin måde skildrer, hvilke

konsekvenser krig kan få for mennesker. Det drejer sig om romanen *Luftspejling 38* (2013) af den finlandssvenske forfatter Kjell Westö, *Elven* (2021) af den finske forfatter Rosa Liksom, *Samme flod to gange* (2024) af den finsk-estiske forfatter Sofi Oksanen, og endelig skal vi se på romanen *Is* (2012) af den ålandske forfatter Ulla-Lena Lundberg, hvis højdramatiske handling dog ikke har krigen som forudsætning.

Kl. 14.00-16.30: Rundt om Finland

v/ Maria Kangas Christensen.

Finland er en ung nation. Fra 1917. Hvorfor så ung? Hvad er Finland for et land? Hvor er landet nu? Velkommen til en eftermiddag med historie, kulturhistorie og anekdoter. Hør om kriserne i 1800-tallet og om det at være et storfyrstendømme under den russiske zar. Vær med på en tur forbi de forskellige krige, som Finland har været en del af op igennem 1900-tallet. Tag med via 1960'ernes notekrise under præsident Kekkonen frem til vejen ind i EU, den monetære union og nu NATO. Hvad er landets position lige nu? Vi krydrer eftermiddagen med eksempler på den særegne finske kultur og designtradition.

Kl. 19.30-21.00: Foredrag. Tove Jansson og mumitroldene v/ Maria Kangas Christensen.

Finlandssvenske Tove Jansson var grafiker og skrev romaner for både voksne og børn. Hendes mest kendte univers findes i hendes bøger om mumitroldene, der er mere end 80 år gamle. Mumitroldenes univers består af i alt ni romaner, tre billedbøger, satiretegninger og avisstriber. Og på alle de kopper, der findes rundt om i køkkener i hele verden.

Vi får fortalt historien, der løber gennem mumi-

troldenes univers, og får sat det ind i den kontekst, som Tove Jansson tegnede, skabte og skrev dem i.

Maria Kangas Christensen sætter fokus på, hvordan tekst og illustration i Tove Janssons eventyrlige, fantasifulde mumiunivers smelter sammen og stadig drager børn og voksne.

30.
sept.

Onsdag den 30. september

Heldagsudflugt til Sydslesvig. Færøsk kunst på Mikkelberg, verdensarv ved Danevirke, aftensmad i Flensborg

Kl. 9.00-21.00: Vi kører mod Mikkelberg, Center for nordisk kunst og cricket. Mikkelberg ligger nord for Husum og er et kulturelt fyrtårn i Sydslesvig. Vi skal se udstillingen med de tre færøske kunstnere – brødrene Torbjørn, Hans Pauli og Marius Olsen – som behersker hver sin kunstgenre. Torbjørn er maler, Hans Pauli er skulptør, og Marius er grafiker. Mikkelbergs daglige leder Lisbeth Bredholt Christensen vil fortælle os om udstillingen og de tre kunstnere, og vi bliver taget med på cricketbanen, hvor vi hører om cricketspillets særlige position i Sydslesvig og om spillets regler.

Efter frokost kører vi videre mod Slesvig, hvor vi skal besøge Danevirke, Nordens største fæstningsanlæg. Danevirke blev sammen med vikingehandelscentret Hedeby optaget på UNESCOs Verdensarvsliste i 2018. Vi besøger Danevirke Arkæologiske Park, der omfatter de imponerende voldanlæg, Porten til Norden og Valdemarsmuren.

Aftensmaden indtager vi i Flensborg på Restaurant Borgerforeningen, som ofte har lagt hus til mindretallets arrangementer og besøg nordfra. Restauranten ligger i en af Flensborgs smukkeste historiske gårde, og øverst i bygningen finder man den såkaldte Kongesal, hvor Frederik den Syvende og grevinde Danner deltog i Borgerforeningens festlige baller, når de var på Lyksborg Slot.

Turledere: Anette Jensen og Aage Augustinus.

1.

oktober

Torsdag den 1. oktober

Kl. 9.00-9.30: *Verdens skabelse ifølge den nordiske mytologi. Morgensang* v/ Mads Rykind-Eriksen.

Kl. 9.40-11.50: Foredrag og debat. Rejse på Island. Om Martin A. Hansen og venskabet med Sven Havsteen-Mikkelsen v/ Ole Juul.

Martin A. Hansen nåede i sit korte liv at skrive fem romaner og en lang række noveller og essays, hvor romanen *Løgneren* i dag er den mest kendte. Da den udkom i 1950 og blev læst som radioføljeton, lagde den gaderne øde. Martin A. Hansen var også optaget af Norden. I bogen *Leviathan* fra 1950 har han interessante tanker om de nordiske landes demokratier, og sammen med kunstneren Sven Havsteen-Mikkelsen rejste han i 1952 til Island. Det blev en begivenhedsrig rejse, hvor vejrliget ofte bestemte mål og retning. Martin A. Hansen skrev, Sven Havsteen-Mikkelsen tegnede, og det resulterede i den fine bog *Rejse på Island*, som udkom i 1954. Planen var, at de to skulle foretage en tilsvarende

rejse til Færøerne og udgive en bog om dette andet storslåede ørige i Nordatlanten. Men forfatterens tidlige død satte en stopper for projektet.

Kl. 14.00-16.00: Foredrag og debat. *Tillid – den nordiske X-faktor?* v/ Gert Tinggaard Svendsen. Mange spørger sig selv, hvad der egentlig er hemmeligheden bag Norden. Hvorfor er vi både velhavende og blandt verdens lykkeligste, og hvorfor fungerer vores institutioner så godt? Præcis derfor retter nogle af verdens førende samfundsforskere blikket mod Norden for at forstå, hvad der gør forskellen – hvad der er vores særlige X-faktor. Svaret finder vi måske et uventet sted: i den tillid og de relationer, vi har til hinanden. For Norden er faktisk verdensmester i tillid!

Kl. 16.30-17.30: Sang under kirketag.

Aftenklange i Rødding Frimenighedskirke v/ Mette Geil.

Det er blevet en tradition i Rødding, at folk mødes og runder ugen af med en sangtime i den grundtvigske frimenighedskirke. Vi tropper op og er med.

Kl. 19.00: Festmiddag med sang. Senere på aftenen mulighed for mørkevandring i efterårs-aftenen. Derefter ostebuffet.

Fredag den 2. oktober

Kl. 7.45: Morgenmad.

Kl. 8.45-9.10: Morgensang. *Lyset vælger ind i verden.* Kursusafrunding v/ Mads Rykind-Eriksen. Derefter afrejse.

Alle dage, hvor ikke andet er nævnt, er der morgenmad kl. 8, frokost kl. 12, aftensmad kl. 18 og aftenkaffe kl. 21.